

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXV. — Izdan in razposlan 29. dne avgusta 1911.

Vsebina: (Št. 170—173.) 170. Razglas, da se pomožni carinski urad Sinovei (v Bukovini) pooblašča, uporabljati okrajšani napovedni postopek v železniškem prometu. — 171. Razglas o dogovoru o živinski kugi z dne 25. januarja 1905. l. med Avstrijsko-Ogrskim in Nemško državo, objavljenem pod št. 25 v X. kosu državnega zakonika iz leta 1906. — 172. Ukaz, s katerim se odredjajo predpisi v varstvo življenja in zdravja delavcev, ki imajo opravilo pri narejanju čukra. — 173. Razglas, da se davčnouradni okraj Založce odkazuje k političnemu okraju Zborów v Galiciji.

170.

Razglas finančnega ministrstva z dne 21. avgusta 1911. l.,

da se pomožni carinski urad Sinovei (v Bukovini) pooblašča, uporabljati okrajšani napovedni postopek v železniškem prometu.

Pomožni carinski urad I. razreda v Sinovei se je pooblastil, uporabljati okrajšani napovedni postopek v železniškem prometu po predpisu z 18. dne septembra 1857. l. (drž. zak. št. 175).

Meyer s. r.

171.

Razglas ministrstva za poljedelstvo z dne 21. avgusta 1911. l.

o dogovoru o živinski kugi z dne 25. januarja 1905. l. med Avstrijsko-Ogrskim in Nemško državo, objavljenem pod št. 25 v X. kosu državnega zakonika iz leta 1906.

Z ozirom na sedanjo upravno razdelbo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru je

v prilogi I navedenega dogovora na strani 306 pri XXV (Četrti zaporni okoliš v Galiciji) in

v prilogi II a na strani 312 pri XL (Peti zaporni okoliš v Galiciji) vpisati okrajno glavarstvo Skole.

Widmann s. r.

172.

Ukaz trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari z dne 22. avgusta 1911. l.,

s katerim se odredjajo predpisi v varstvo življenja in zdravja delavcev, ki imajo opravilo pri narejanju čukra.

Za uredbo in obrat cukrarnic se v varstvo življenja in zdravja delavcev, ki imajo opravilo v njih, na podstavi § 74 obrtnega reda odredjajo naslednja določila:

A. Obča določila.

1. Z ozirom na kakovost delovnih prostorov in pa v njih rabljenih strojev in delovnih priprav naj,

kolikor se s tem ukazom ne odredijo dalje segajoče odredbe, zmislooma veljajo predpisi ministrstvenega ukaza z dne 23. novembra 1905. l. (drž. zak. št. 176).

B. Posebni predpisi.

Dovoz pese.

2. Ako se pesa dovaža po železnici, smejo se vozovi razkladati šele tedaj, ko so popolnoma ustavljeni in so dovolj zavarovani, da se ne morejo premikati dalje. Porivati in potezati odbijače vozov, skozi plaziti se pod vozovi, kakor tudi pokonci prehajati med odbijači bližnjih si vozov je prepovedano.

Ako se pesa dovaža po vodi, je skrbeti za to, da se varno pripno ladje (čolni), namenjene za razkladanje.

Prehodne brvi, ki držé nanje, morajo biti ustrezno široke in imeti trdne držaje, da se ne zvrnejo delavci na strani. Tudi je brvi varno pritrditi in, ako treba, podpreti s tem, da se jim postavijo kože.

Delo v zgradbi za peso.

3. Založne lijaké izplakovališča za peso je, če niso že tako napravljeni, da ni nevarnosti, da bi se zvrnili delavci, ustrezno ograditi, oziroma pokriti. Izplakovališče je ustrezno razsvetliti; njegovi žlebi (izplakovalni kanali, Riedinger-kanali) morajo biti pokriti v razsežaju prometa.

Kolo za vzdigovanje pese je 80 centimetrov visoko nad podom varno ograditi. Vtikalno pripravo stroja za izpiranje pese je opremiti s pripravno zaporo zoper slučajen vtik (zapora s klinčkom, zatika).

Difuzija.

4. Pri priredbah, ki služijo za nasipanje strojev za rezanje pese, kakor tudi pri teh samih je na tistih mestih, kjer bi mogla nevarno odletavati pesa, namestiti obrambne stene ali pa žično mrežo.

Stroje za rezanje je opremiti s takimi priredbami, da se bo zložno in varno vrtela noževa plošča, da se nasadijo noži. Vtikalno pripravo teh strojev je istotako opremiti s pripravno zaporo zoper slučajen vtik (zapora s klinčkom, zatika).

Aparate za brušenje rezljačev je, če se škodljiv prah razvija, opremiti z napravami za posrebanje prahu od brušenja.

Odklopne pokrove difuzérjev je opremiti s pripravami, da se dajo varno ustaviti, ko so odprti.

Pri žlebu za plavljenje rezancev pod difuzijsko baterijo je priskrbeti priprave, ki dobro branijo, da se delavci ne zvrnejo v žleb za rezance.

Saturacija in izparivalna staja.

5. Odprte predgrevače soka z navpičnimi cevmi (kalorizatorje) je opremiti s pripravo, da se dajo snažiti brez nevarnosti. Za tako pripravo velja posebnó nameščenje nepremakljivih pokrovov iz močne železne pločevine, dovolj krepke, da morejo delavci stopati po njih, in ustrezno preluknjanih s kurilnimi cevmi, ali pa pokritje z gosto mrežo iz železnih šibik. Predgrevači, ki niso tako zavarovani, se ne smejo snažiti tekom obrata.

Saturatorje je zgoraj popolnoma zapreti in samo z dovolj širokimi, nad streho sezajočimi cevmi — eventualno s sokolovcem — spojiti z vnanjim zrakom. Za odjemanje poskusov je saturatorje opremiti s poskusnimi pipami.

Vse dovode za paro, sok in ogljikovo kislino k malaksêrom in saturatorjem je opremiti s priročnimi zapornimi pripravami; da se te priprave zapró vselej, preden se spusté delavci v te aparate, za to je odgovoren obratni uradnik, oziroma za to postavljeni parnik. Pri malaksêrih in saturatorjih je vrh tega namestiti pripravne naprave, da bode moči, ako se delavci spusté v te aparate, varno in tako, da ne bo nobenega dvoma, zapreti kake skupne paro odvajajoče cevi.

Zaklopnice parovodov za kurila vseh odprtih predgrevalnih in kuhalnih posod in pa vodov za vroče in jedke tekočine je namestiti v taki daljavi od zadevnih posod, da se izključi nevarnost oparjenja ali ojedkanja, in da bodo lahko pristopne.

Kako pripadajo posamezne zaklopnice k različnim cevovodom, to je poodčititi s tem, da se vsa zaklopnica opleska z barvo, ki bije v oči, in sicer je zaklopnice ogljikove kisline opleskati črno, parne zaklopnice rdeče, zaklopnice za sok rumeno, vodne zeleno in apnene belo.

Staja za centrifuge.

6. Vsipalne lijaké cukrove drozgalice je, kakor je njih lega, opremiti z mrežami ali rešetkami, ustrezno visokimi obodi ali ograjami.

Vsako centrifugo je opremiti z zavorno pripravo, ki se da lahko in varno rabiti in mora biti

tako urejena, da se zavira z najmanj dvema zavor-njakoma, ki sta si diametralno nasproti, ali pa z za-vorno vezjo. Presledek med plaščem in bobnom se mora pokriti.

Staja za kockasti cukur.

7. Tlačilnice za kockasti cukur in stroje za se-kanje cukra je opremiti z pripravami za varstvo prstov.

Kirklarne žage za cukrove hlebe je opremiti z dovodnimi sanmi in obrambo za list žage, stroje za ostruganje konic in podov z obrambo za dolbila. Razen tega je žage in strugalne stroje, če se razvija škodljiv prah, opraviti s priredbami za posrebanje cukrovega prahu, ki se dela.

Staja za apno.

8. Vse prah razvijajoče aparate staje za apno (mlini za apno, mlini za jedko apno) je nepropustno zapreti in, ako treba, je prah, ki se razvija, posre-bati na mestu, kjer se dela, ali kjer uhaja.

Dvigalo za apno je, izvzemši nakladne in raz-kladne odprtine, vsestransko zapreti z opažbo, go-stimi letvami ali žično pletenino. Prilije je z go-renjim nadstropjem spojit z zanesljivo poslujočo in jasno umevno, tja in nazaj vodečo signalno pripravo.

Polzke brvi in klančine pri postaji za gašenje apna je povsod tam, kjer bi bilo lahko zvrniti se v apnene posode, ustrezno obiti s prečnimi letvami.

Parni aparati.

9. Vse aparate, v katerih je obratno efektivna parna, oziroma zračna napetost (Montejus, prvo telo staje za izparivanje pri quadruple- in quintupleeffets, recipijenti zračnih kompresorjev i. e. r.) je opremiti z manometri, eventualno z vtaknjenim medijatorjem in zanesljivo delujočimi varstvenimi ventili. Montejus, recipijente itd. mora vrhutega obdobjno, najmanj enkrat v letu popreskusiti strokovnjak, za katerega lahko tudi posluje tehniško izobražen obratni urad-nik; o izvršenih preskusih je pisati zabeležke.

Nevarna dela.

10. Hoditi v globoke vodnjake in jame, v ka-terih se je bati zdravju nevarnih plinov, sme se dovoliti samo tedaj, ko se je poprej preskusil zrak v njih in je zanesljivo dognano, da ni v njih takih

plinov. To preskušnjo je opraviti tako, da se počasi doli spušča navadna svetiljka z gorečo lučjo ali kako drugače zanesljivo. Ako je domnevati, da so eksplo-zivni plini v rovu, ne sme se poskušati z gorečo lučjo.

Če kaže poskus, da je v rovu nadušljivega zraka, je nevarnost odvrniti s tem, da se izpihava s paro, izplakuje z vodo, dobro prezračuje, posre-bava s sesaljško, ali kakor se sicer vidi namenu primerno.

Pri odnašanju nakopičenih mas, ki lahko drčé, kakor so: prst, oglje, cukur itd., paziti je na to, da bode kot strmine tak, da se ne bo rušila masa, ali pa odkopavati po stopnicah, ne nad 1.5 metra vi-sokih. Podkopanje mase je prepovedati s posebnim lepakom na pripravnem mestu.

Skladanice vreč se smejo delati samo na trd-nem, ravnem podu in pod večšim nadzorom ali po večših osebah. Skladanice je na prostih voglih v vnanji legi kolikor moči zlagati tako, da bodo križema ali kakor zid vezane, v ostalem v stopnicah po 5 vreč največ ali pa vsaj tako, da se skrbi za kot strmine. Navpične stene skladanice, nevarno visoke, je treba podpreti. Odnasati naj se dajo vreče od zgoraj doli in istotako samo pod večšim nadzorom ali po večših osebah stopnjema, ali pa držč se strminskega kota. Vlačiti vreče iz spodnjih leg je prepovedano.

Snaženje in popravljanje aparatov.

11. Pri snaženju ali popravljanju pralnih stro-jev, kolesa za vzdiganje pese, pesnih paternostrov, polžnih stiskalnic za rezance, transportnih polžev, malaksérjev, refrigerantov in drugih naprav za me-šanje je poveriti posebnemu delavcu nadziranje vtikalnega vzvoda, ki ga je zavarovati z zaporo. Isto velja tudi gledé vtikanja in iztikanja nožev za rezance.

Delo v staji za apno.

12. Nakladanje voz, oziroma dvigovalnih posod v staji za apno naj se opravlja samo izven dvigo-valnega pota.

Na gorenji ploščadi apnene peči in mostu se ne sme kopiciti tvarina, ako se nosilnost teh naprav ne more dokazati s statističnim preračunom, odobrenim v obratnem dovolilu, in če ni pripravno poskrb-ljeno, da ne pade tvarina z nje.

Zaporne porivače generatorjev apnene peči je vsak dan skrbno pregledati in kake najdene po-škodbe takoj priznati na merodajnem mestu.

V prostorih za izpuščanje apna ne smejo spati delavci.

Difuzija in obrat v varilnici.

13. Pode mostov za odvajanje rezancev in grezi je obiti z letvami in v dobrem stanju vzdrževati, oziroma v mrazu ledú osnažiti ter s peskom ali pepelom posuti.

Če se odvaja z rokami, smejo se kolca na mostovih samo suvati.

Vhodne odprtine melasnih jam je, kolikor se morajo imeti odprte, zavarovati, sicer pa pokriti.

V melasne jame, v saturatorje in aparate za izparivanje — v le-té sosebno potem, ko so izkuhani s kislino — se sme iti samo potem, ko so dodobrega prezračeni, v navzočnosti nadzornega organa, ko se je prej z vrvo privezal vhaajoči delavec in — izvzemši saturatorje — z varnostnimi svetilkami. Znotraj snažiti se smejo saturacijske posode, oziroma hoditi v saturatorje smejo delavci šele tedaj, ko se je nadzornik prepričal (noter spustivši odprto luč), da ni več ogljikove kisline v saturatorju. Preden gre delavec v saturator, mora se vsekakor prej pogledati, je-li zaklopnica dotičnega saturatorja za sok, vodo, ogljikovo kislino in paro tikoma zaprta in zavarovana, da se ne more neprevidoma odpreti. Če kaka zaklopnica ne zapira dobro, je treba dovode varno zapreti s tem, da se vstavi slepa flanša ali izpusti en zarobek. Dokler je delavec v saturatorju ali malaksérju, mora snaženje in sosebno tudi varno zaporo vseh zapornih naprav neprestano nadzirati zanesljiv nadzorni organ.

Obrati centrifug.

14. Vsako centrifugo mora zdaj pa zdaj, najmanj pa enkrat v letu preiskati strokovnjak in uspehe teh preiskav je redno zabeleževati v zapisniški knjigi.

Pri centrifugah je maksimalne polnitve, ustrezajoče določenemu številu okretajev, ustanoviti in pripravno oznameniti za vsako skupino centrifug.

Kako streči centrifugam, o tem je izdelati predpise in na znanje dati z lepakom v dotičnem delovnem prostoru; nadzorni organi morajo paziti na to, da se ravna po njih.

Konstrukcije stropov.

15. Konstrukcije stropov mora redno preiskavati strokovnjak. Po tej preiskavi dopustno obremenitev prostorov, ki jih zahteva ne vedno enako nakopičenje zalog, je poočistiti z razločno oljnato črto, ki oznamenja skrajno višino dopustne vkladbe.

Zdravstveni predpisi.

16. Stranišča osebam, ki delajo v visokih temperaturah, je namestiti tako, da bodo delavci obvarovani prehude menjave toplote in neugodnosti vremena. Delavcem je tudi priskrbeti pripravne pitne vode, kolikor potreba, ako v dotičnih delovnih prostorih ni iztokov zanj.

Delavcem na dvorišču je dati poseben prostor, ki se dá kuriti, da ga rabijo v odmorih in za uživanje obedov.

Delavcem je z napravo ustreznih umivalnih prilik v primernem številu, oziroma kopeli dati prilžnost, da si dodobrega osnažijo život. Sosebno je delavcem pri podelovanju polnitvene mase in dodatnih proizvodov na razpolago dati ustrezno temperirane pršne kopeli. Razen tega je delavcem, ki so izpostavljeni nevarnosti, da si ojedkajo kožo, dati primerna sredstva zoper to (vazelino itd.).

V mokrih prostorih poslujočim delavcem je dati pripravno obuvalo.

Za delavce je nadalje pripraviti po njih spolu ločene oblačilne prostore.

Varstvena pomagala.

17. Pri drobljenju in pri gašenju apna in pri peceh za kalciniranje stroncijanovega oddelka in pa pri aparatih za brušenje nožev za rezance je delavcem priskrbeti obrambne naočnike; pri izpuščanju apna in jedkega stroncijana iz peči razen tega tudi respiratorje.

Poskrba ob kaki nezgodi ali obolenju.

18. V gradivo, ki naj se ima pripravljeno za prvo pomoč, je vzprejeti tudi ustrezno zalogo tenčic, robcev, obvezil, antiseptičnih in kri ustavljajočih tvarin, Bardelebenovih vizmutovih vezil za opekline in okrepčevalnih pripomočkov.

Imena in bivališča zdravnikov bolniške blagajnice je na znanje dati delavcem z lepaki v delavnicah.

Vsako nezgodo v obratu mora prizadeti, ali pa, ko bi on tega ne mogel, morajo pričé nezgode takoj poročati predpostavljenemu nadzornemu organu.

Uporaba nesposobnih oseb.

19. Osebe, za katere delodavec ve, da bolehaajo za božjastjo, krčji, občasno nezavestjo, omotico,

slabim sluhom ali drugimi telesnimi slabostmi ali hibami tako hudo, da bi bili pri nekih delih izpostavljeni izredni nevarnosti, ali da bi mogli povzročiti tako nevarnost, se ne smejo uporabljati za te vrste dela. Pijani se ne smejo puščati na delo.

Posebno nevarna dela naj se izroče samo takim, ki so jih večji in poznajo z njimi združeno nevarnost ter imajo potrebno sposobnost.

Vedenje delavcev.

20. Delavcu je prepovedano opravljati kaj na strojih, za katere mu ni naročeno, da jim streže, jih uporablja ali vzdržuje v redu. Posezati v motorje in delovne stroje, ko so v teku, je prepovedano. Vsa obratnim namenom nasprotna opravila, sosebno obsestna početja, ki lahko v nevarnost pripravijo početnika samega ali pa koga drugega, so prepovedana.

Delovno orodje in varstvene priprave je uporabljati samo za to, za kar so namenjene. Varstvene priprave, ki so se iz obratnih ozirov odstranile za določene namene, se morajo takoj, ko se je dosegel ta namen, zopet namestiti.

Samolastno odstraniti varstvene priprave ali jih ne rabiti je prepovedano.

Vsak delavec je dolžan, kake poškodbe ali drugačne nenavadne prikazni, ki jih je opazil na obratnih napravah, takoj naznaniti svojemu predstojniku.

Alkoholovite pijače se ne smejo sabo prinašati v obratne prostore.

C. Končna določila.

Razglaševanje obratnih in varstvenih predpisov.

21. V vsakem obratnem oddelku je na mestu, ki v oči bije in je vsakomur dostopno, z lepaki namestiti najmanj en izvod teh varstvenih predpisov.

Vrhutega je sosebno v deloviščih, ki so za dovažanje pese, delavce z lepaki, ki se dajo dobro brati, opozoriti na nevarnosti pri nakladanju in razkladanju.

Kazenska določila.

22. Prestopki določil tega ukaza se kaznujejo, kolikor jih ni kaznovati po predpisih obrtnega reda, po ministrstvenem ukazu z dne 30. septembra 1857. l. (drž. zak. št. 198), z globami po 2 do 200 K ali pa z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Začetek veljavnosti.

23. Ta ukaz dobi moč 1. dne januarja 1912. l. Na obstoječe, že odobrene naprave se ti predpisi sicer uporabljajo samo toliko, kolikor se dajo s tem pogojene izpremembe naprave izvesti ne krater z dovolilom pridobljenih pravic; razen ko bi šlo za odpravo nepravil, očitno nevarnih življenju ali zdravju delavcev, ali pa da bi se stavljene zahteve dale izvesti brez neprimernih stroškov in brez večjega motenja obrata.

Wickenburg s. r.

Mataja s. r.

173.

Razglas finančnega ministrstva z dne 24. avgusta 1911. l.,

da se davčnouradni okraj Załoźce odkazuje k političnemu okraju Zborów v Galiciji.

Na podstavi z ukazom ministrstva za notranje stvari z dne 4. avgusta 1911. l. (drž. zak. št. 154) razglašenega, od dne 1. septembra 1911. l. počenši veljavnega odkaza okrajnega sodišča Załoźce k političnemu okraju Zborów v Galiciji se davčnouradni okraj Załoźce, obsejajoč občine in graščinska ozemlja Batków, Blich, Czystopady, Gontowa, Hnidawa, Łukawiec, Markopol, Milno, Panasówka, Podbereźce, Ratyszczce, Reniów, Seretec, Trościaniec Wielki, Wertelka, Zagórze in Załoźce izloča iz političnega okraja Brody in odkazuje k političnemu okraju Zborów v Galiciji.

Ta odredba dobi moč 1. dne septembra 1911. l.

Meyer s. r.

